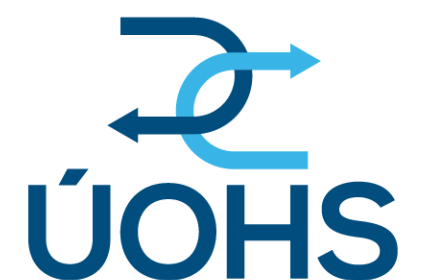

DNY MALÝCH OBCÍ

AKTUÁLNÍ INFORMACE Z ÚOHS PRO ZADAVATELE

Mgr. Markéta Dlouhá
místopředsedkyně Úřadu pro ochranu hospodářské
soutěže

Struktura prezentace

- informace o Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže
- veřejná zakázka malého rozsahu (VZMR)
- dodržování zásad v § 6 ZZVZ
- možnost účasti dodavatele v zadávacím řízení, který je „propojen se zadavatelem“
- informace k aktuálnímu nárůstu cen materiálů, výrobků, komodit

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

- **Dozor** nad zadáváním veřejných zakázek
 - vedení správních řízení – na návrh, z moci úřední
 - šetření podnětů
 - provádění kontrol dle kontrolního řádu
- **Výkladová stanoviska a metodiky** (i ve spolupráci s MMR)
- **Osvěta**
 - Metodické dny veřejného zadávání
 - Účast na seminářích a konferencích – zefektivnění zadavatelského prostředí

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

■ Vydává

- Stručný průvodce zadavatele světem veřejných zakázek (3 díly)
- Informační listy
- Výkladová stanoviska a metodiky

■ Sbírka rozhodnutí Úřadu

- <https://www.uoohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti.html>

Veřejné zakázky malého rozsahu – VZMR

- **ÚOHS není příslušný k doзору při zadávání VZMR s výjimkou případů:**
 - Zadavatel, který (na VZMR) **zahájí zadávací řízení**, i když k tomu nebyl povinen, **je povinen ve vztahu k zadávané veřejné zakázce dodržovat tento zákon** (viz § 4 odst. 4 ZZVZ)
 - **nezákonného rozdělení veřejné zakázky** – místo zadávacího řízení zadavatel zadá více zakázek formou VZMR
 - **povinnost uveřejnit na profilu zadavatele** (včetně změn a dodatků) **smlouvu na VZ přesahující 500 tis. Kč bez DPH** (§ 219 písm. a) ZZVZ) – Úřad může udělit pokutu
- **!POZOR – postup v zadávacím řízení někdy vyžaduje poskytovatel dotace!**

VZMR

- § 31 ZZVZ **výjimka** pro veřejné zakázky malého rozsahu

„**Zadavatel není povinen zadat v zadávacím řízení** veřejnou zakázku malého rozsahu. Při jejím zadávání je však **povinen dodržet zásady podle § 6**“

- Určení **režimu** veřejné zakázky (předpokládaná hodnota §15 a násl. ZZVZ)
- Finanční limit (§ 27 ZZVZ)
 - **Dodávky** nebo **služby** ≤ **2 mil** Kč bez DPH
 - **Stavební práce** ≤ **6 mil** Kč bez DPH

!Pozor pokud zadavatel nepostupuje v zadávacím řízení, stanovuje se předpokládaná hodnota **k okamžiku zadání veřejné zakázky!**

Zásady zadávání veřejných zakázek – § 6 ZZVZ platí shodně pro všechny režimy veřejných zakázek

!Všechny zásady jsou si rovny!

Zásada **transparentnosti** se musí projevit v

- **podmínkách** – musí být stanoveny **jasně a srozumitelně** tak, aby neumožňovaly různý výklad

Příklad: v zadávacích podmínkách popis toho, co zadavatel poptává - musí být jednoznačný, určitý a dostatečný (zadavatel musí mít jistotu, že vše, co mu bude nabídnuto a co vyhoví stanoveným podmínkám, je tím, co opravdu chce a potřebuje)

- **průběhu** výběrového/zadávacího řízení – **každém kroku** zadavatele

Příklad: vyloučení dodavatele, řádně popsat a vysvětlit důvody, proč je dodavatel vyloučen

Zásady zadávání veřejných zakázek – § 6 ZZVZ

platí shodně pro všechny režimy veřejných zakázek

Zásada přiměřenosti

- podmínky nesmí v důsledku způsobovat bezdůvodné/nepřiměřené překážky soutěže mezi dodavateli – typicky se projevuje při stanovení kvalifikace či vymezení předmětu veřejné zakázky

Přiměřený požadavek je

- objektivně potřebný
- zadavatelem odůvodnitelný
- vhodný – schopný zajistit zadavatelův cíl
- omezující soutěž co nejméně

Příklad: Předmětem v.z. je oprava 4 km vozovky silnice III. třídy, kvalifikovaným je dodavatel, který má zkušenosti s rekonstrukcí silnice I. třídy, kterou rekonstruoval v délce min. 10 km

Zásady zadávání veřejných zakázek – § 6 ZZVZ

platí shodně pro všechny režimy veřejných zakázek

Zásada rovného zacházení

- všichni dodavatelé musí mít stejnou šanci a příležitost uspět
- nikdo nesmí být zvýhodněn na úkor jiného
- musí se projevovat v každém kroku zadavatele

Příklad: Zadavatel využije možnosti a vyjasňuje si informace v nabídce, aby dodavatele nemusel ihned vyloučit, jelikož má pochybnosti o splnění stanovených požadavků – tuto příležitost, objasnit informace v nabídce pak musí dát všem dodavatelům (nemůže tuto šanci dát jen jednomu).

Zásada zákazu diskriminace

- žádný z dodavatelů nesmí být postupem zadavatele zvýhodněn
- zakázána je diskriminace zjevná i skrytá

Obdobné zásadě přiměřenosti – typicky kde nejsou požadavky přiměřeně nastaveny, dochází ve svém důsledku i k diskriminaci dodavatelů, nejčastěji se nedodržení této zásady projevuje při stanovení zadávacích podmínek – požadavky na kvalifikaci, vymezení předmětu v.z.

Zásady zadávání veřejných zakázek – § 6 ZZVZ

platí shodně pro všechny režimy veřejných zakázek

- Zásady **sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací nově od 1. 1. 2021 - § 6 odst. 4 ZZVZ**
- povinnost zohlednit při vytváření zadávacích podmínek, vč. hodnocení nabídek a výběru dodavatele (pokud to bude možné)
 - sociální aspekty
 - environmentální aspekty
 - inovace
- zadavatel musí být schopen svůj postup řádně odůvodnit
- promítají se do **všech stádií výběrového/zadávacího řízení**
- spolupráce MMR a ÚOHS: „Stanovisko k právním otázkám spojeným se zavedením nových zásad zadávání veřejných zakázek“ (portal-vz.cz)
- tzv. odpovědné zadávání MPSV (www.sovz.cz)

Vybraný dodavatel – firma (spolu)vlastněná členem zastupitelstva obce/obcí

Může veřejnou zakázku pro obec získat dodavatel jenž je vlastněn členem zastupitelstva či dokonce obcí?

VZMR a oslovení/účast dodavatele

Cíl zadavatele ► využití místních zdrojů, zkrácení dopravní vzdálenosti jako základ sociálně odpovědného zadávání atp.

- vynakládá veřejné prostředky – měl bych zajistit co **nejširší soutěž** dodavatelů
- nemusí VZMR zadávat v zadávacím řízení – může se **některými postupy v zadávacím řízení inspirovat** (např. § 44 ZZVZ), stále platí dodržení zásad v § 6 ZZVZ

Podlimitní či nadlimitní v.z. a účast dodavatele

- dodavatelé dle § 5 ZZVZ mohou podávat nabídky – není zákonem omezeno

Vybraný dodavatel – firma (spolu)vlastněná členem zastupitelstva obce/obcí

Zadavatel zajistí

- aby mezi případnými dodavateli panovala rovnost a žádný z nich nebyl zvýhodněn, tzn. případně je nezbytné přijmout určitá opatření, aby k takovému zvýhodnění nedocházelo,
- pro dodavatele musí panovat jak informační rovnováha, tak rovnováha v nemožnosti mít jakýkoliv vliv na vývoj a zadání veřejné zakázky
- **důkazy:** je vhodné, aby zadavatel disponoval materiály/listinami, které budou popsány stav osvědčovat

Člen obecního zastupitelstva se **nebude jakkoliv podílet** na

▶ **zpracování podmínek** směřujících k zadání veřejné zakázky (minimalizovat/vyloučit riziko, že by mohl zadávací podmínky „připravit“ dle svých potřeb s ohledem na svoji budoucí účast ve výběrovém řízení či získat konkurenční výhodu, bude-li mít informace o zakázce dříve, než případní další dodavatelé atp.)

▶ tom, **koho zadavatel výzvou** k podání nabídky na VZMR **osloví**

▶ **na rozhodování o tom, komu bude zakázka zadána**

Vybraný dodavatel – firma (spolu)vlastněná členem zastupitelstva obce/obcí

- obecně **účast** dodavatele vlastněného členem zastupitelstva obce/obcí **není zákonem zapovězena**
- je však třeba dodržovat **preventivní opatření**, aby nedocházelo k pochybnostem o regulérnosti soutěže
 - jasně zmapováno, že podmínky soutěže nejsou šity na míru konkrétního dodavatele
 - přípravy a realizace zadávacího řízení se neúčastnil nikdo z účastníků zadávacího řízení
 - volit objektivní kritéria hodnocení atp.
- střet zájmů **může být založen i majetkovou účastí** zadavatele v dodavateli a s ní spojeným ekonomickým zájmem zadavatele na tom, aby právě s tímto dodavatelem došlo k uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky
- **existence takového majetkového propojení neobstojí samo o sobě jako důvod vyloučení** dodavatele z možnosti ucházet se o zakázku, pokud tato majetková účast není způsobilá projevit se na výsledku příslušného zadávacího řízení (rozsudek SDEU ve spojené věci C-21/03 a C-34/03 Fabricom)

NÁRŮST CEN materiálů, výrobků a komodit

Růst cen či takové očekávání může mít dopad na zadání a realizaci veřejných zakázek, zejména veřejných zakázek na stavební práce.

- **Riziko na straně dodavatele** – v důsledku možného pokračování růstu cen se může dostat do ztráty – může způsobit nižší zájem dodavatelů o získání veřejné zakázky
- **Riziko na straně zadavatele** – u zadaných veřejných zakázek na stavební práce roste riziko komplikací při jejich realizaci, v krajním případě i nedokončení stavby/stavebních prací vybraným dodavatelem

ÚOHS ve spolupráci s MMR vydaly k dané problematice společné stanovisko

NÁRŮST CEN materiálů, výrobků a komodit

Doporučení k prevenci nežádoucích dopadů růstu cen

Zadavatel **připravuje** zadávací podmínky

- podle § 100 ZZVZ si může zadavatel v zadávací dokumentaci **vyhradit změnu závazku** ze smlouvy na veřejnou zakázku nebo rámcové dohody, pokud jsou podmínky pro tuto změnu a její obsah jednoznačně vymezeny a změna nemění celkovou povahu veřejné zakázky
- **výhrada změny** závazku ve vztahu k ceně veřejné zakázky v případě zájmu na zohlednění nárůstu cen spočívá v úpravě smluvené ceny těch částí plnění (materiálů či činností), u kterých došlo ke zvýšení cen na trhu, a to navýšením ceny těchto dotčených částí plnění, které **bude určeno na základě objektivního, konkrétního a jednoznačného mechanismu stanoveného předem v zadávací dokumentaci a ve smlouvě na veřejnou zakázku** (podmínky a obsah změny).
- výhrada změny smluvené ceny se může stanovit i jen **pro některé (vybrané) části plnění veřejné zakázky**
- **předem stanovený mechanismus** – např. nastane automaticky nebo může nastat v návaznosti na jednání mezi zadavatelem a dodavatelem v mezích daných podmínkami a obsahem výhrady, resp. stanoveného mechanismu.

NÁRŮST CEN materiálů, výrobků a komodit

Doporučení k prevenci nežádoucích dopadů růstu cen

Zadavatel již **zahájil** zadávací řízení

- změnu závazku si může zadavatel vyhradit i v případě již probíhajícího zadávacího řízení, jejím doplněním do zadávací dokumentace
- !pouze **před uplynutím lhůty** pro podání žádosti o účast, předběžných nabídek nebo nabídek!
- Přitom **musí dodržet** i další pravidla dle § 99 ZZVZ vážící se na provedení změny nebo doplnění zadávací dokumentace (oznamovací / uveřejňovací povinnost, prodloužení lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek nebo nabídek).

NÁRŮST CEN materiálů, výrobků a komodit

Doporučení k prevenci nežádoucích dopadů růstu cen

Zadavatel veřejnou zakázku **již zadal (uzavřel smlouvu)**

- v úvahu přichází změna sjednané ceny, resp. změna závazků ze smlouvy podle § 222 odst. 4 ZZVZ, ve kterém se při splnění stanovených podmínek nejedná o podstatnou (a tedy nepřípustnou) změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku

Zadavatel **nežadává** veřejnou zakázku **v zadávacím řízení** dle ZZVZ

- i u veřejných zakázek, které zadavatel na základě zákonné výjimky nežadává v některém zadávacím řízení, lze v podmínkách výběrového řízení stanovit (či do nich doplnit) výhradu změny smluvené ceny obdobnou již popsané výhradě a následně obsáhnout do smlouvy na veřejnou zakázku
- **!Pozor u VZMR na nutnost dodržení zákonných finančních limitů!**

Děkuji Vám za pozornost

